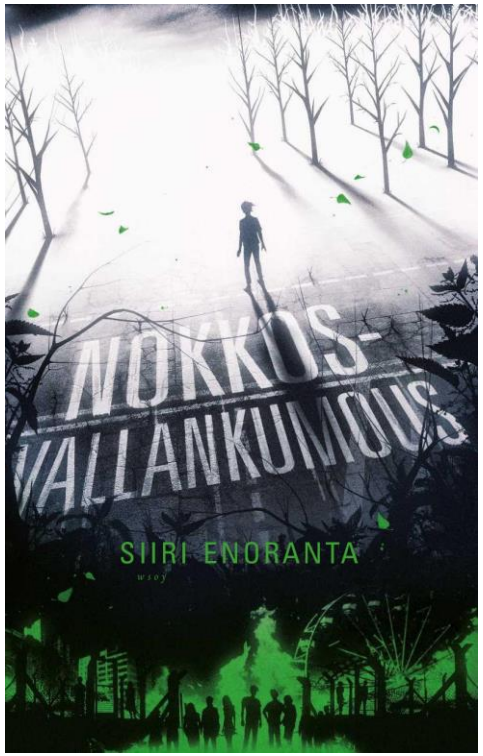

Lasten ja nuorten tulevaisuus 2010-luvun dystopiafiktion kuvaamana

FT Maria Laakso, tutkijatohtori, kirjallisuustiede

Synkistyvät tulevaisuudenkuvat. Dystooppinen fiktio nykykirjallisuudessa
http://www.uta.fi/ltl/dystopiaprojekti.html

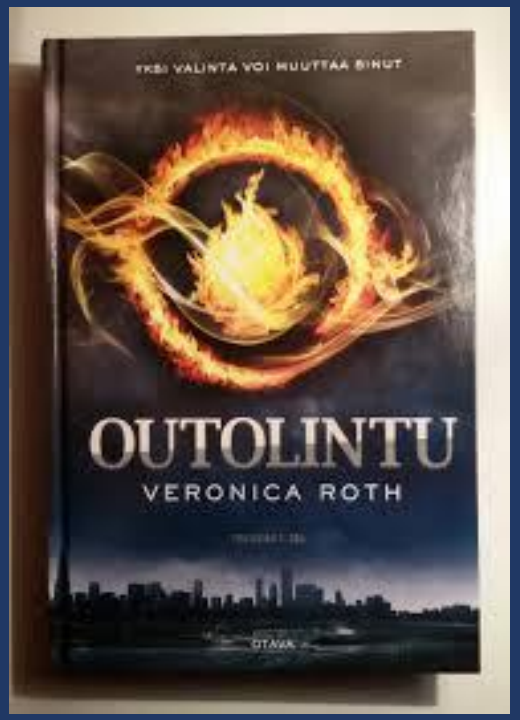
YKSI VALINTA VOI MUUTTAA SINUT
OUTOLINTU
VERONICA ROTH
OTAVA

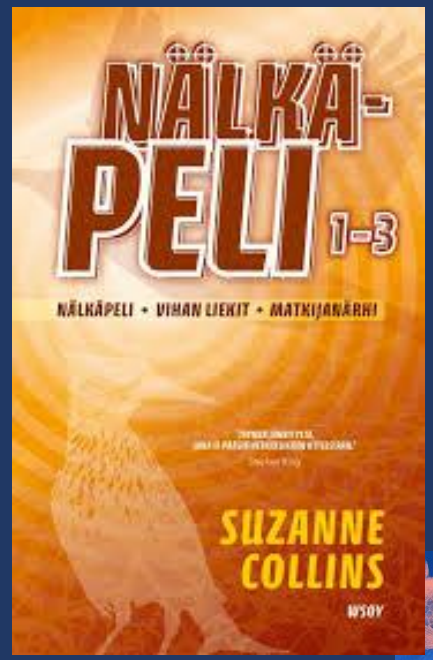
NÄLKÄ-
PELI 1-3
NÄLKÄPELI • VIHAN LIEKIT • MATKIJÄNÄRHI
SUZANNE
COLLINS
WSOY

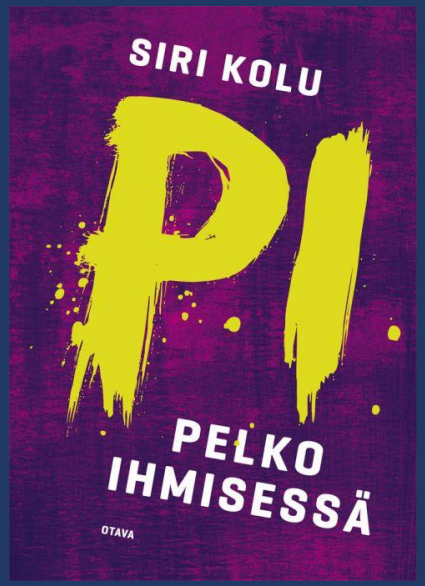
SIRI KOLU
PI
PELKO
IHMISESSÄ
OTAVA

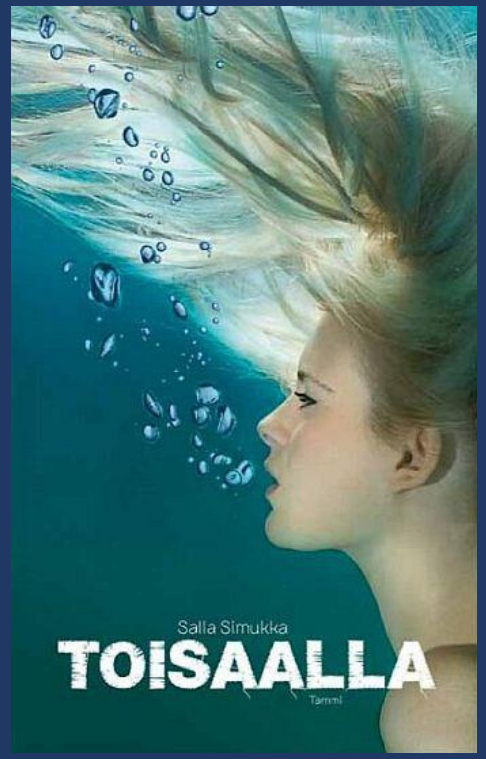
Salla Simukka
TOISAALLA
Tammi

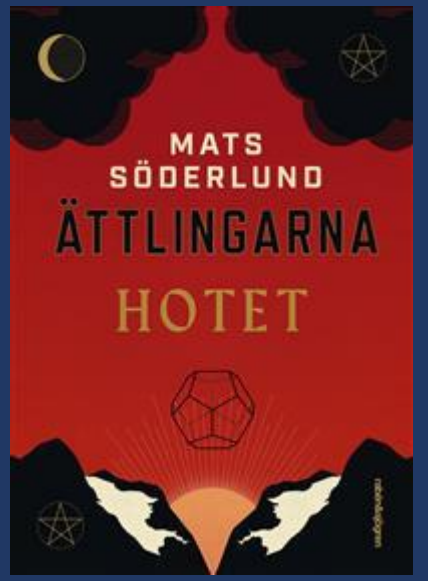
MATS
SÖDERLUND
ÄTTLINGARNA
HOTET

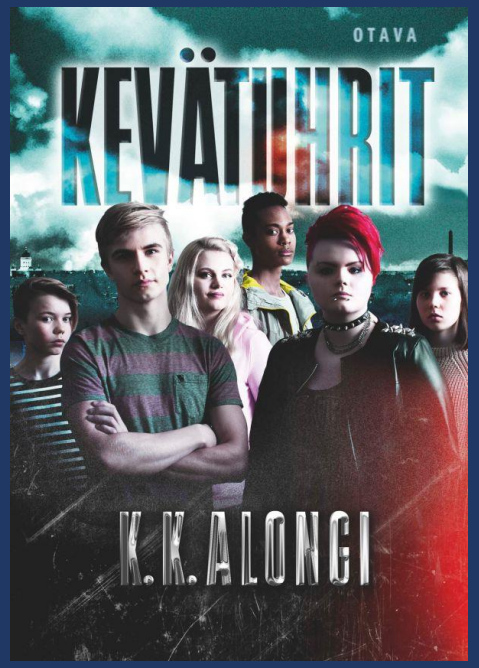
OTAVA
KEVÄTUHRIT
K.K.ALONGI

BJØRN
SORTLAND
TIMO
PARVELA
PASI
PITKÄNEN
KEPLER62
KIRJA YKSI: KUTSU
WSOY

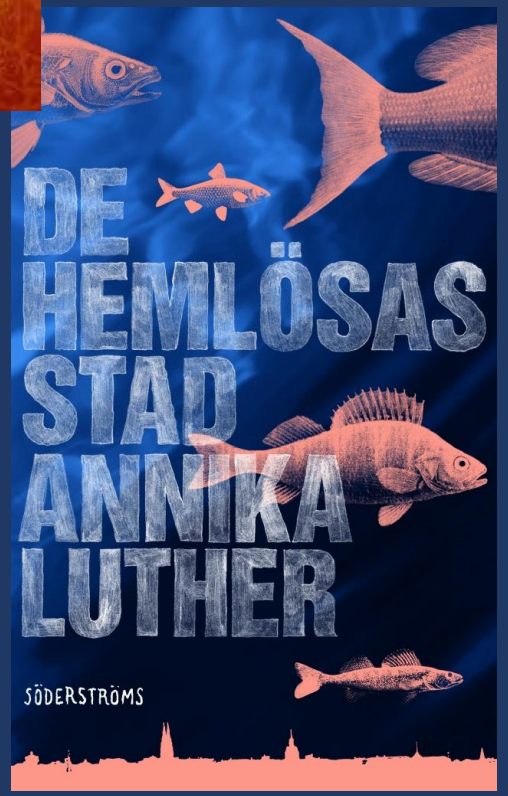
DE
HEMLÖSAS
STAD
ANNIKA
LUTHER
SÖDERSTRÖMS

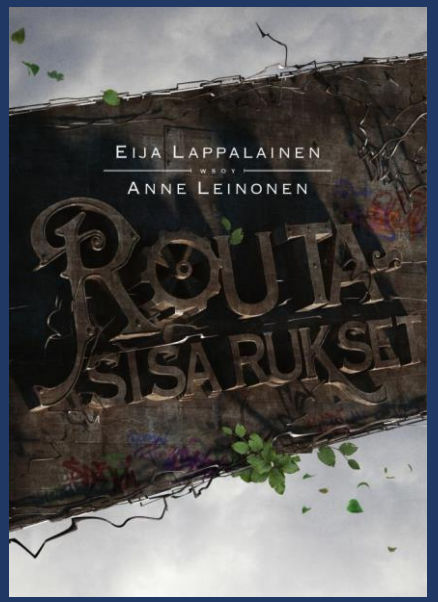
EIJA LAPPALAINEN
WSOY
ANNE LEINONEN
ROUTA
SISÄRUKSET

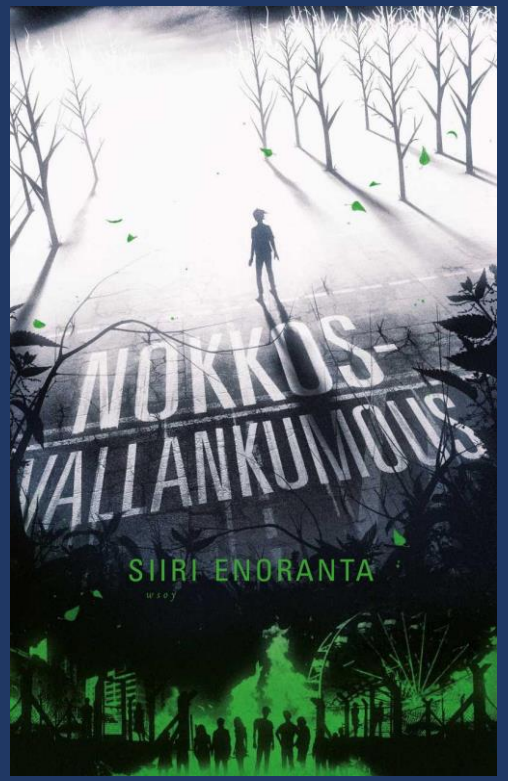
NOKKOS-
VALLANKUMOUS
SIIRI ENORANTA
WSOY

- Keskeiset teemat: ympäristötuhot, ilmaston lämpeneminen, totalitarismi, demokratian heikkeneminen, siirtolaisuus, luokkaerot, yhteiskunnallinen eriarvoistuminen, nälkä ja makean veden loppuminen, teknologiset uhat, pandemiat jne.
- Analoginen suhde todellisuuteen: nykyisten kehityskulkujen arvioiminen, varoituskirjallisuus.

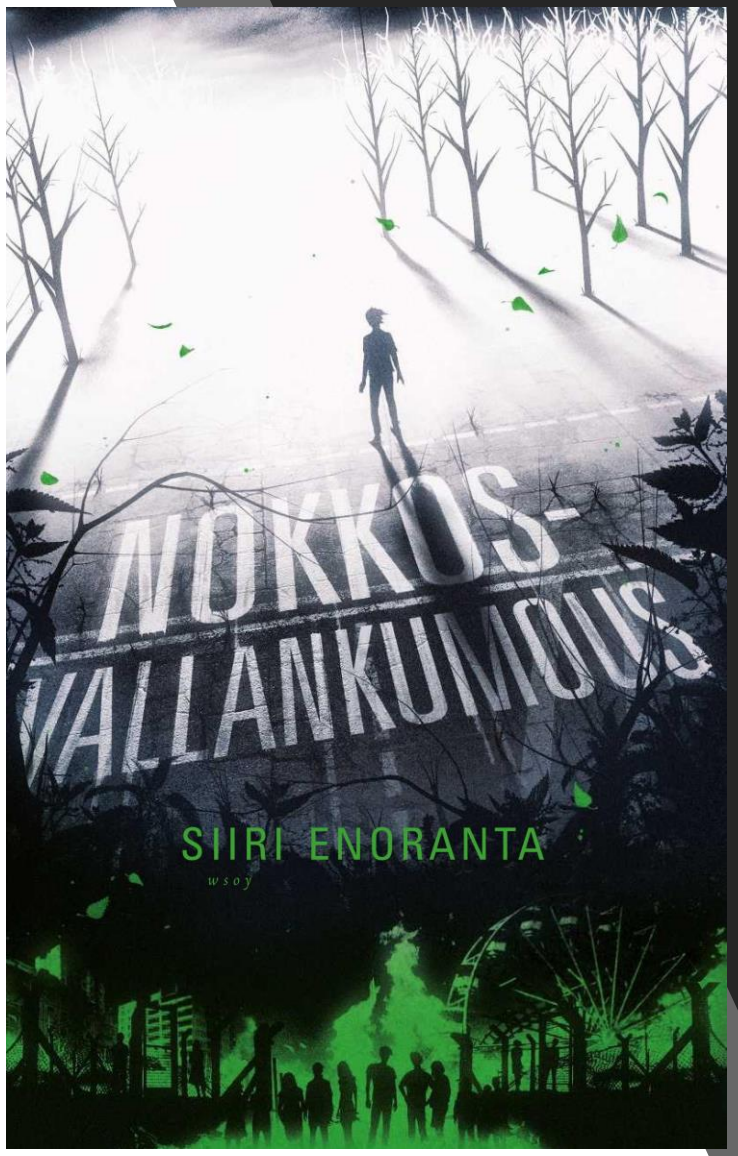

Mitä nuortendystopia kertoo suhteestamme nuoriin?

- Käsityksemme nuoruudesta ja nuoruuden ja tulevaisuuden välisestä suhteesta muuttunut 2000-luvulla?
- Minkälaisen maailman jätämme lapsillemme?
- Nuortendystopia:
  - heijastaa kulttuurisia käsityksiämme nuoruudesta ja 2010-luvun nuoria koskettavista yhteiskunnallisista ongelmista
  - tuottaa ja rakentaa 2010-lukulaista nuoruutta
- Nuorisobarometri 2016: Suomen tulevaisuuden näkee optimistisena 55 prosenttia nuorista ja maailman tulevaisuuden 25 prosenttia.

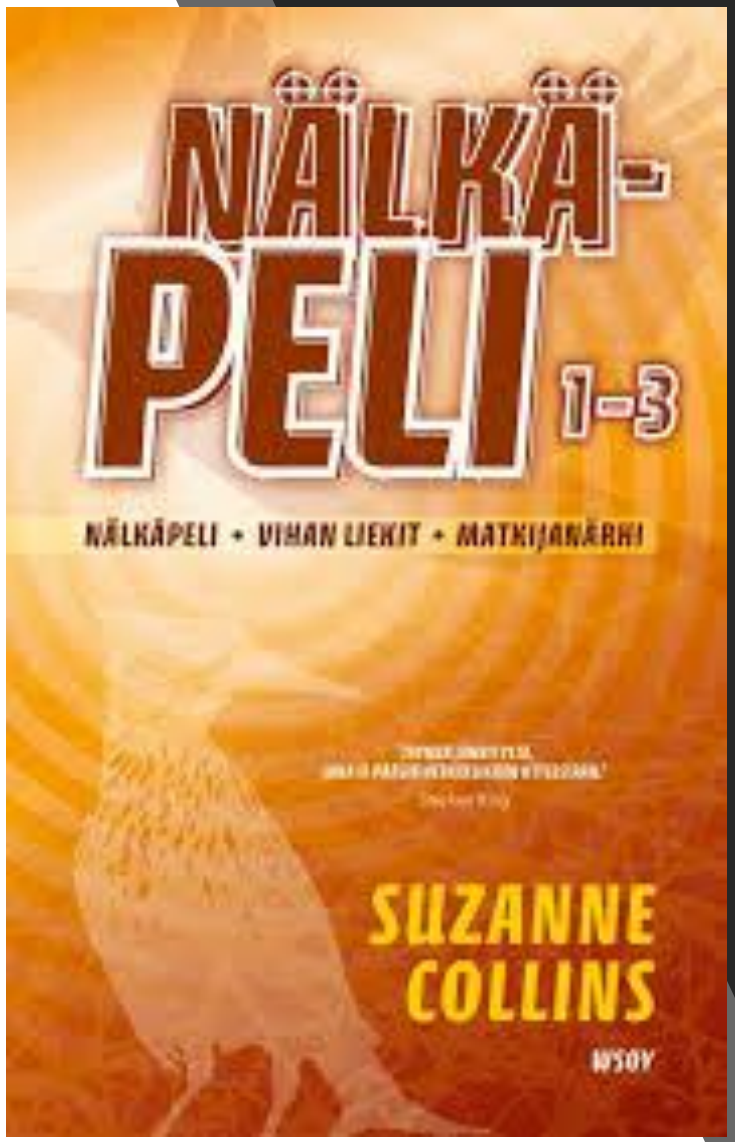

Nuorten aktiivinen yhteiskunnallinen toimijuus

- Nuortendystopia kyseenalaistaa hyvän kansalaisuuden mallin
- Usein dystopioissa yhteiskunnalliset hierarkiat ovat ratkaisevasti muuttuneet. -> Yhteiskunnallinen vallanjako määritellään uudelleen ja nuorille henkilöhahmoille tarjoutuu uudenlaisia toiminnallisia mahdollisuuksia tai velvoitteita.
- Nuoret pelastajina? Nuortendystopia pohjimmiltaan konservatiivinen laji?

Nuoret ja valveutuneet

Aasa jatkoi puuduttavasta muovipussijutustaan muoviin, jota ihmiset olivat ennen muutosta tuhlanneet. Jopa hedelmät oli kannettu kotiin pienissä muovisissa pusseissa. (--). –Ajatelkaa, hedelmiä, muovipusseja! Aasa hirnui, ja Havu alkoi muistella, milloin hän oli viimeksi syönyt appelsiineja tai banaaneita…

(*North End. Niskaan putoava taivas*, s.167)

